

A családi élet és a munkavégzés összehangolásának fontossága¹

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL	2
A CSALÁDI ÉLET ÉS A MUNKAVÉGZÉS ÖSSZEHANGOLÁSÁNAK FONTOSSÁGA	9
I. A családi élet és a munka	9
I./1. A családi élet és a munka összhangja	9
I./2. Work-Life Balance (WL).....	10
I./3. Milyen hatással van mindez a munkáltatóra és a társadalomra?	11

¹ Utolsó frissítés: 2020.08.31. napján hatályos jogszabályok és 2020.09.21. napján hatályos járványügyi szabályok szerint

JÁRVÁNYÜGYI KÉSZÜLTSEGI IDŐSZAK VÉDELMI INTÉZKEDÉSEIRŐL²

2020. szeptember 21-étől mindenki köteles – a hatodik életévét be nem töltött kiskorú kivételével – orvosi maszkot, munkavédelmi maszkot, illetve textil vagy más anyagból készült maszkot (a továbbiakban együtt: maszk) **olyan módon viselni, hogy az az orrot és a szájat folyamatosan elfedje, valóban maszkot kell viselni, nem elég például sállal vagy kendővel eltakarni a szájat** a tömegközlekedési eszközökön, illetve a várakozás során, az üzletekben (vendéglátó üzlet vendégeit kivéve), kulturális rendezvényeken (fellépők kivételével), moziban, múzeumokban, könyvtárakban, színházakban, közösségi színtereken, levéltárakban, ügyfélfogadó helyiségekben (közigazgatási szerv, posta esetében, illetve egyéb olyan ügyintézési helyiségben, ahol rendszeresen 5 főnél többen várakoznak).

Az egészségügyi intézményekben ugyancsak kötelezővé tették a maszkviselést (kivétel: betegek kórteremben), a szociális intézményekben pedig a dolgozóknak akkor kell maszkot hordaniuk, ha az ellátottakkal érintkeznek (közvetlenül, vagy tartósan 1,5 méteren belüli távolságban). Az intézményi ellátottaknak a közösségi programok során lehetőség szerint ugyancsak maszkot kell viselniük.

² 431/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a járványügyi készüeltségi időszak védelmi intézkedéseiről

A felelősség az üzemeltetőké, az ő kötelezettségük a fentiek betartatása (szankciók előírásával, tömegközlekedésből, látogatásból kizárással), amelyet a kormányhivatalok és a kereskedelmi hatóság köteles ellenőriznek.

A kereskedelmi hatóság számos szankciót alkalmazhat:

1. a kötelezettség első alkalommal történő megszegése esetén **figyelmeztetést** alkalmaz,
2. a kötelezettség második alkalommal történő megszegése esetén **100.000 forinttól 1.000.000 forintig** terjedő bírságot szab ki,
3. a kötelezettség harmadik alkalommal történő megszegése esetén az üzletet, illetve a helyiséget **legalább 3 napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja,**
4. a kötelezettség negyedik alkalommal történő megszegésétől kezdve az üzletet, illetve a helyiséget **legalább a kötelezettségszegések alkalmainak számával megegyező számú napra, legfeljebb egy év időtartamra ideiglenesen bezárathatja.**

A szankciók azonos napon több egymást követő ellenőrzés alkalmával is kiszabható.

A szankció nem alkalmazható, ha az üzemeltető a szükséges intézkedéseket megtette a jogellenes helyzet felszámolása érdekében, így különösen ha

1. a jogsértő személyt felszólította távozásra,
2. a jogsértő személy kiszolgálását megtagadta, és
3. azt követően, hogy a jogsértő személy a távozásra történő felszólításnak nem tett eleget, a rendőrséget értesítette.

Speciális szabályok alkalmazandóak az oktatási intézményekben (belépés korlátozása, testhőmérséklet

mérés), valamint a zenés, táncos rendezvények esetében, illetőleg a vendéglátó üzletek nyitva tartására.

2020. szeptember 21-étől a zárt helyen vagy a nem zárt helyen tartott, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet szerinti zenés, táncos rendezvény (a továbbiakban: rendezvény) – függetlenül annak nyilvános vagy nem nyilvános, valamint alkalmi vagy rendszeres jellegétől – abban az esetben tartható meg, ha a rendezvény helyszínén a jelenlévők létszáma – beleértve az ott foglalkoztatott személyeket – egy időben nem haladja meg **az 500 főt**.

A rendezvény helyszínén – az ott foglalkoztatottak kivételével – 23.00 óra után 06.00 óráig tilos tartózkodni.

Szintén szeptember 21-étől a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az ott foglalkoztatottak kivételével tilos tartózkodni, kivétel: a vendéglátó üzletben 23.00 óra után 06.00 óráig az ételkészítés elvitelre történő megrendelése és átvétele, valamint a vételár megfizetése céljából és időtartamára megengedett a tartózkodás.

Szeptember 19-ével hatályát veszítette ugyanakkor a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseiről szóló 285/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet.

Utazási korlátozások³

A járványügyi készültségi időszak **utazási korlátozásairól** szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet 3. § a)–c) pontjában, valamint 7. § (3) bekezdés b) pontjában a „14”

³ 432/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet egyes kormányrendeleteknek a járványügyi készültségi időszak védelmi intézkedéseivel kapcsolatos módosításáról

szövegrész helyébe a „10” szöveg lép, azaz a magyar állampolgárok Magyarországra történő belépésének szabályai keretében, ha a magyar állampolgár esetében az egészségügyi vizsgálat fertőzés gyanúját nem állapítja meg, és

- a magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, 10 napra hatósági házi karanténban,
- a nem külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban,
- a külföldön élő magyar állampolgár magyarországi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel nem rendelkezik, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban

kerül elhelyezésre.

Az engedélyes a Magyarországra való belépés során egészségügyi vizsgálaton eshet át, amelynek tűrésére köteles,

- akinél az egészségügyi vizsgálat során a fertőzés gyanúja nem merül fel, 10 napra az illetékes járványügyi hatóság által kijelölt karanténban vagy hatósági házi karanténban kerül elhelyezésre.

A térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról⁴

⁴ 433/2020. (IX. 18.) Korm. rendelet a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

Az influenza megbetegedés elleni védőoltáshoz oltóanyag a 2020. és 2021. évben térítésmentesen igényelhető. (2020. október 1-jén lép hatályba).

Az a személy, aki a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot térítés ellenében veheti igénybe, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában legfeljebb az alább meghatározott díj fizetésére kötelezhető:

17. Járványügyi készültség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR módszerrel történő kimutatására vonatkozó vizsgálat díja	17 000 Ft
18. Járványügyi készültség idején a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavétel díja	2 500 Ft

Ez nem alkalmazható abban az esetben, amikor az Ebtv. szerinti biztosított a SARS-CoV-2 RT-PCR mintavételt és laboratóriumi vizsgálatot az Egészségbiztosítási Alap terhére veszi igénybe. (2020. szeptember 21-étől hatályos)

Amennyiben a tesztelést háziorvos, kórház vagy hatóság rendeli el protokoll alapján, akkor továbbra sem kell majd fizetni. A hatósági ár azokra vonatkozik, akik önszántukból kérnek PCR-tesztet.

Eljárásrend az új koronavírusral kapcsolatban⁵

⁵ Nemzeti Népegészségügyi Központ Eljárásrend a 2020. évben azonosított új koronavírusral kapcsolatban (követendő járványügyi és infektókontroll szabályok) 2020. szeptember 21.

A Nemzeti Népegészségügyi Központ új eljárásrendet adott ki arról, hogyan kell kezelni a koronavírusos betegeket, a gyanús eseteket és a kontaktokat. 2020. szeptember 21-től a háziorvos PCR-teszt nélkül is koronavírus-fertőzöttnek minősítheti azt, aki a fertőzés tüneteit mutatja: tehát köhög, láza, vagy nehézlégzése van, esetleg az ízérzés hiánya vagy zavara jelentkezik.

PCR-tesztet csak akkor kötelező kérni, ha a páciensnek koronavírusra utaló tünetei vannak, és emellett

- az előző 14 napban koronavírus-fertőzött területen járt,
- vagy az előző 14 napban szoros kapcsolatban volt megerősített vagy valószínűsített fertőzöttel,
- vagy járó- illetve fekvőbeteg-ellátásra szorult,
- vagy közvetlen betegellátásban részt vevő egészségügyi dolgozó,
- vagy az előző 14 napban olyan bentlakásos intézmény lakója vagy dolgozója volt, ahol a kockázati csoportba tartozó személyeket gondoznak.

Akit a háziorvosa csak a tünetei alapján minősít fertőzöttnek, de nem tesztelnek, azt csak az orvos utasíthatja otthoni elkülönítésre, de nem kerül hatósági házi karanténba.

A pácienseket három csoportba sorolják:

- gyanús eset az, aki köhög, láza van, nehéz a légzése vagy hirtelen elvesztette a szaglását, ízlelését, vagy az orvosa úgy ítéli meg, hogy fertőzésgyanús,
- valószínűsített eset az, aki a fenti kritériumokon kívül az előző két hétben szoros kapcsolatban volt fertőzöttel, vagy olyan bentlakásos intézmény lakója, dolgozója, ahol járvány zajlik, illetve az, akinél a fertőzésre jellemző radiológiai eltérés kimutatható,

- megerősített eset pedig az, akinél klinikai mintában kimutatták a SARS-CoV-2-t.

Új szabály, hogy a kontaktkutatás során a fertőzőttel szoros kontaktusba került személyeknél csak akkor kötelező a PCR-teszt, ha az egészségügyi ellátórendszerben vagy a tartós ápolási és gondozási intézményekben ellátottak vagy dolgoznak.

A kontaktok esetében a járványügyi megfigyelés új időtartama 10 nap, és nem helyettesíthető két negatív PCR-teszttel.

Hitelfizetési moratórium

Január elsejétől további 6 hónappal meghosszabbítják a hitelmoratóriumot:

- gyermeket nevelő családok esetében a gyermekek számától függetlenül,
- a nyugdíjasok,
- munkanélküliek,
- közfoglalkoztatottak számára,
 - ezekben az esetekben nem kell kérni a moratóriumot, hanem automatikus, akkor kell jelezni, ha nem akarnak élni vele, ha a moratórium lehetősége ellenére fizetni szeretnének,
- vállalkozások számára akkor, ha bevételük több, mint 25%-kal csökkent és kérik,
 - ebben az esetben kérni kell a moratóriumot, nem automatikus, jelezni kell, ha élni kívánnak vele.

A CSALÁDI ÉLET ÉS A MUNKAVÉGZÉS ÖSSZEHANGOLÁSÁNAK FONTOSSÁGA

I. A családi élet és a munka

I./1. A családi élet és a munka összhangja

Családbarátnak akkor tekinthető egy munkahely, ha olyan körülményeket biztosít, amellyel elősegíti, hogy az érintett személyeknek, tehát a vállalatnál dolgozó munkavállalóknak és családtagjaiknak a családi élete minél inkább kiteljesedjen. A munkáltatónak azt kell megvizsgálni, hogy melyek azok a tényezők és feltételek, amelyek elengedhetetlenek a kiegyensúlyozott családi élethez, amelyek nélkül a hozzátartozók egy családban gyakorlatilag nem tudnak boldogan együtt élni. Ahogyan a bevezetőben említett munkavállalói motivációkutatás eredményeiből is kiderül, igen fontos szerepe van az anyagiaknak, tehát adott esetben a munkabérnek és az egyéb juttatásoknak, amelyekből a családi élet kiadásai fedezhetők. Látni kell ugyanakkor, hogy egy munkahely nem azért – vagy nem elsősorban azért – lesz családbarát, mert a munkavállalók jól keresnek. Gyakori jelenség manapság, hogy a viszonylag magas fizetési színvonalat biztosító munkahelyeken a magas juttatásokért a munkavállalókat a szokásosnál sokkal jobban terhelik, ami a munkaidejükön is megmutatkozik. A másik fontos tényező tehát, ami a családi élet kiteljesedéséhez szükséges, az idő, amit a család együtt tud tölteni.

A kellő mennyiségű szabadidő és a szükséges pénz megteremtése mellett családbarát lehet egy munkahely általi is, ha anyagi jellegű támogatás nyújtása helyett rendszeresen

szervez saját költségen pl. olyan családi programokat, amelyeken a munkavállaló egész családja térítés nélkül vehet részt. Az alább kifejtett legjobb példákból is jól látható, hogy ha a családbarát munkahely megteremtéséről van szó, a vállalatok kreativitásának manapság gyakorlatilag csak a pénztárcájuk szab korlátokat.

I./2. **Work-Life Balance (WL)**

A családbarát munkahely kapcsán feltétlenül szót kell ejteni az ún. Work-Life Balance (WL) koncepcióról, állapotról vagy célról, vagyis arról, hogy a munkahelyi élet (karrier, ambíciók stb.) és a magánélet (egészség, kikapcsolódás, pihenés és családi élet) között egy egészséges egyensúlyi állapotra kell törekedni.⁶ A vállalatok manapság már saját forrásaikból is aktívan támogatják, hogy a partnerként kezelt munkavállalóik minél inkább törekedjenek a WL koncepció szerinti harmónia kialakítására. Az, hogy az ilyen egyensúlyi állapot megteremtése kívánatos és szükséges, a nemzetközi menedzsment irodalomban általánosan elfogadott, manapság egész iparágak épülnek a munkahelyi és a magánélet kiegyensúlyozásához szükséges szolgáltatások nyújtására. A budapesti székhelyű The Worklife Company tevékenysége⁷ kizárólag az ilyen szolgáltatások nyújtására irányul. A vállalatok az ilyen törekvéseket lelkesen támogatják, mivel a kiegyensúlyozottabb, egészségesebb és elégedettebb munkavállalók termelékenyebbek, kreatívabbak és ritkábban betegszenek meg, tehát összességében jobb teljesítményt nyújtanak a munkahelyükön, amiből a munkáltató közvetve profitál.

⁶ Lásd ehhez:

https://en.wikipedia.org/wiki/Work%E2%80%93life_balance

⁷ Lásd ehhez: www.theworklifecompany.hu

Mivel a családos munkavállalók magánélete elválaszthatatlanul kapcsolódik a családjukhoz, a WL koncepció, tehát a munkahelyi és a magánélet egyensúlya is szorosan kapcsolódik a családbarát munkahely kérdésköréhez.

I./3. Milyen hatással van mindez a munkáltatóra és a társadalomra?

A munkáltató azt, hogy a munkavállalóinak a munkahelyi és a magánélete egyensúlyban van-e, közvetlenül nem érzékeli. A munkavállaló magánélete ugyanakkor jelentősen befolyásolja, hogy milyen teljesítményt tud nyújtani a munkahelyén, így ha a magánélete nincs rendben, nem tud eleget pihenni, vagy ha arra kényszerül, hogy másodállást vállaljon stb., a munkahelyén csak árnyéka önmagának, akkor a Work-Life Balance érezhetően nem valósult meg. Emellett statisztikailag igazolt tény, hogy a túlhajtott, kifáradt munkavállalók gyakrabban mennek táppénzre, így a munkáltató helyettesíteni kényszerül őket, ami negatívan hat az elvégzett munka minőségére és a költségeket is növeli.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint táppénz szempontjából, a munkáltató szemszögéből a legkedvezőbb év a rendszerváltás óta 2013 volt, ebben az évben az egy jogosultra jutó táppénzes napok száma mindössze 5,2, míg ez a szám 2018-ban 6,6 volt.⁸ A családbarát munkahelyek kialakítása nemzetgazdasági szinten is kedvező változásokat hozott.

⁸ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_fsp003.html